

Companya

REVISTA DE LA DONA

Any I N.º 12
16 desembre del 1937

Els nens d'Euzcadi,
Santander i Asturies
son fills de tots
els catalans.

30

CTS.

A les trinxeres plou, fa fred, neva...

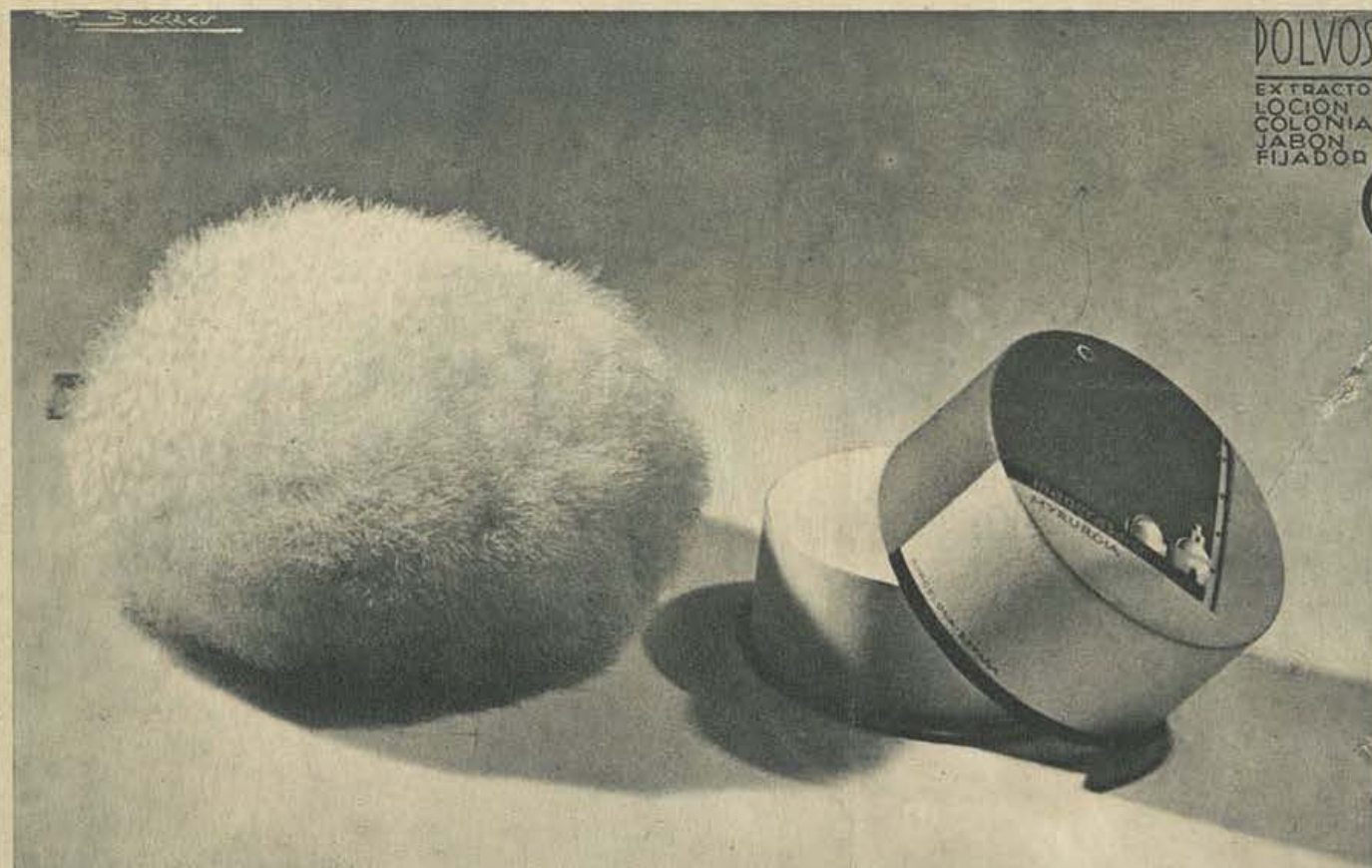
SÓN els nostres fills, els nostres companys, els nostres germans, els que estan a les trinxeres, on bufa el vent i on cau l'aigua freda i la neu; és la carn de la nostra carn la que sofreix la crueltat dels elements.

Contra ells una sola defensa: la roba ben confortable, les botes impermeables, els equips de cuir, els passamuntanyes, els guants que preserven les mans de la gelor mortal, totes aquelles coses que mantenen la integritat física del soldat i la seva moral elevada, perquè és la demostració palpable i convincent de l'ajuda fraternal que la reraguarda, agraïda, presta als seus heroics defensors. Hi ha també una altra cosa, i és que tots aquells objectes, com són sueters, bufandes, guants, etcètera, porten també al front la tèbia evocació de les mans femenines: un somnia amb la promesa; l'altre recorda la seva mare, tan hàbil en el maneig de les agulles!

I això sí que aixeca l'ànim! Això sí que dóna força i entusiasme per a encarar el fusell; per a resistir, combatre i triomfar!

Dones de Catalunya, totes al treball! Per a millorar la sort dels nostres herois, per a què rebin en llurs hores fosques el record de les noies de la terra que defensen; que sàpiguen que elles els estimen i els admiren, tant com odien i menyspreen els emboscats que fugen del deure!

Catalanes, treballant pels soldats trebal·leu per la victòria!

DOLVOS
EXTRACTO
LOCION
COLONIA
JABON
FIJADOR

MADERAS
ORIENTE

Un mate delicioso para su cutis

MYRURGIA

Manifest de la

Dones de Catalunya! Antifeixistes!

DEL Primer Congrés de la Dona n'ha sortit el desig unànim de les dones de Catalunya —abreres i camperoles, dones del poble i de la ciutat, intel·lectuals i mares de combatents—, recolzat en el lema que fou el seu nord i guia, Unitat i Victòria, d'aportar tota la nostra força al servei de la causa antifeixista.

I totes les delegades, absolutament totes, convergiren en la necessitat de què els acords presos no quedessin pul·lulant en l'ambient caldejat d'entusiasme del Palau de la Música Catalana, sinó que un organisme curés de recollir-los i de ventarlos per tot Catalunya per tal que en cada nucli de població donguin resultats pràctics i eficients.

Del Congrés en sorgí democràticament el mitjà: «Unió de Dones de Catalunya», que aplegarà les dones de tots els matissos polítics i sindicals, incorporarà les altres de cara a la guerra, orientarà vers la victòria tota la tasca dispersa que les dones venien realitzant en cada un dels partits i organitzacions antifeixistes i donarà lloc a què rendeixin per la causa comuna el percentatge elevat de dones que, malgrat tenir ganes de col·laborar, romanen al marge de tota activitat perquè no tenien perspectiva de treball i de formació que els donés facilitats a la solució de llurs desitjos.

«Unió de Dones de Catalunya» marca a tota la massa popular una nova etapa de cara a la constitució efectiva del Front Popular Antifeixista, única forma d'ajut eficient al Govern de la Generalitat i al de la República per a anihilar l'enemic comú.

«Unió de Dones de Catalunya» sortirà al pas de tot fals rumor i manifesta estar en contra de tot «compromís» i lluitarà per l'únic pacte possible: aixafar Franco i escombrar de la nostra pàtria els invasors.

«Unió de Dones de Catalunya», forjada amb el ressò de les màquines dirigides per obreres, arrelada amb l'assenyada visió de les dones del camp i ungida amb el desig de contribuir com sigui a la gesta sublim dels nostres combatents, per aportar el seu esforç i afiançar les seves posicions, complirà el seu comès, perquè està basada en una estreta i àmplia unitat. Confien en ella els centenars de delegacions que assistiren al Congrés. Els nostres soldats, que ens han escrit ja lletres encoratjadores des del front. Els companys que integren els partits i organitzacions antifeixistes, que no s'avenen amb el buit que en llur direcció i actuació han deixat els herois que han marxat a les trinxeres per a portar-nos la llibertat. Tota la reraguarda sent la necessitat d'impulsar la producció, la qual depèn principalment de la incorporació de la dona al treball. I totes les dones de Catalunya, perquè desitgen traspasar l'esfera reduïda que vivien i volen que aquesta guerra sagnant, tan definitiva per llur sort i la de llurs fills, tingui llur contribució, perquè es senten parts integrants del nostre poble magnífic, que escriu pàgines que són admiració del món progressiu.

Les dones de Catalunya de tots els partits i organitzacions —que no oblidem ni un sol moment llurs reivindicacions pròpies— han evidenciat en el Primer Congrés que elles senten la guerra amb gran intensitat i per dos motius fonamentals: perquè sabem el que ens hi juguem i perquè hi tenim el que és més nostre: els fills i els estimats, i també perquè, a mesura que anem vençant el feixisme, obtindrem l'emancipació que ens correspon.

DE CARA ALS NOSTRES LLUITADORS. — Per als combatents oferim el nostre desig vehement i la nostra capacitat reclamant el lloc de treball a les indústries de guerra i als serveis auxiliars de l'Exèrcit. Les municions i l'armament, produïts en abundor, serviran per a salvar llurs vides i ens duren la victòria.

Per a ells, prometem lluitar despietadament contra els covards que s'emboquen, deserten o espion. Però ho fem convençudes que així palesem els desigs de què tots els catalans siguin dignes d'ésser-ho i perquè nodrint bé les reserves serà possible dur a terme ofensives de gran importància.

Per a ells, incrementarem les brigades de visitadores d'hospitals, per tal que cap ferit no trobi a mancar l'escalf familiar i tots ells tinguin la convicció que estímem i valorem llur aporta-

ció heroica a la causa comuna, fent que quedin ateses totes llurs necessitats.

Per tal que no els manqui menjar ni vestit farem que no hi hagi a la reraguarda ni un braç parat. Perquè, com han afirmat les congressistes, «estaria al servei del feixisme».

Desfarem els plans de l'enemic, que vol aterrar la reraguarda amb les seves incursions aèries, multiplicant els refugis i altres mitjans de la defensa passiva.

PELS NOSTRES FILLS. — El bloqueig de les nostres costes dificulta la importació de queviures. Nosaltres compremem aquesta i les altres causes que fan difícil disposar en abundància de matèries alimentàries. Sabrem fer front a aquestes necessitats. Estem disposades a sacrificar-nos fins allà on sigui necessari, però volem que els nostres fills, els infants de Catalunya que hauran de bastir la victòria que ens duren els soldats de la República, tinguin assegurades les subsistències i siguin els primers en la distribució. Recolzem la iniciativa de l'Ajuntament de crear restaurants escolars i no pararem fins que tots els nens, per mitjà de menjadors populars, obtinguin aquest dret tan principalíssim.

PER LA INCORPORACIÓ DE LA DONA AL TREBALL. — Volem treballar sense descans fins que la dona obtingui un salari d'acord amb la seva producció. No és possible que es mantingui —avui que les fàbriques estan dirigides i controlades per obrers— aquesta desigualtat creada i imposada pels enemics de la massa productora. Les dones que aboquen tot l'esforç de treball en les màquines que mouen durant la setmana no poden anar el dissabte a casa amb l'evidència de què les reivindicacions obreres del 19 de juliol les han exclòs en aquest aspecte tan just i tan merescut. Volem que sigui un fet. «Que a igual producció, igual salari».

Les dones de Catalunya reberen amb gran entusiasme la creació de l'Institut d'Adaptació Professional i avui són a milers les inscripcions demanant treball i preparació tècnica, que reflexen el gran desig popular d'empunyar l'eina del mobilitat i substituir totes les vacants; la necessitat de produir i l'interès de posar aquest mitjà magnífic d'emancipació econòmica de cara a augmentar la producció.

Volem ocupar el nostre lloc en el treball. Però volem també anar al treball sense la preocupació dels nostres fillets no compresos en l'edat escolar, deixats a mercè d'una veïna o d'una germaneta gran a la qual se li pren un temps necessari per a la seva formació i per a la seva educació. Que prop de cada fàbrica hi hagi guarderies i menjadors populars. Que no se'ns fassi treballar sota l'angoixa contínua del fill desatès i abandonat a una cura totalment deficient. Guarderies, guarderies per als nens de les obreres i dels antifeixistes. Aquest ha estat el clam unànim i justíssim de les congressistes, el qual és absolutament precís que atenguin ràpidament els organismes adients. La «Unió de Dones de Catalunya» esperonarà constantment els organismes responsables per tal que aquest clam esdevingui ràpidament una realitat.

PER LA UNIÓ DE DONES DE CATALUNYA. — Companyes de tot Catalunya! Refermem els lligams de la unitat que estrenyem al Primer Congrés de la Dona!

Sigueu vosaltres les que amb la vostra unió i les vostres realitzacions pugueu presentar exemple unificador, que facilitarà la formació ràpida del Front Popular que desitja tota la massa catalana!

Adhereu-vos a la «Unió de Dones de Catalunya»!
Col·laboreu en el triomf de les conclusions aprovades en el Primer Congrés de la Dona.

Per la vostra emancipació econòmica, base de tota l'emancipació femenina!
Pels vostres infants!

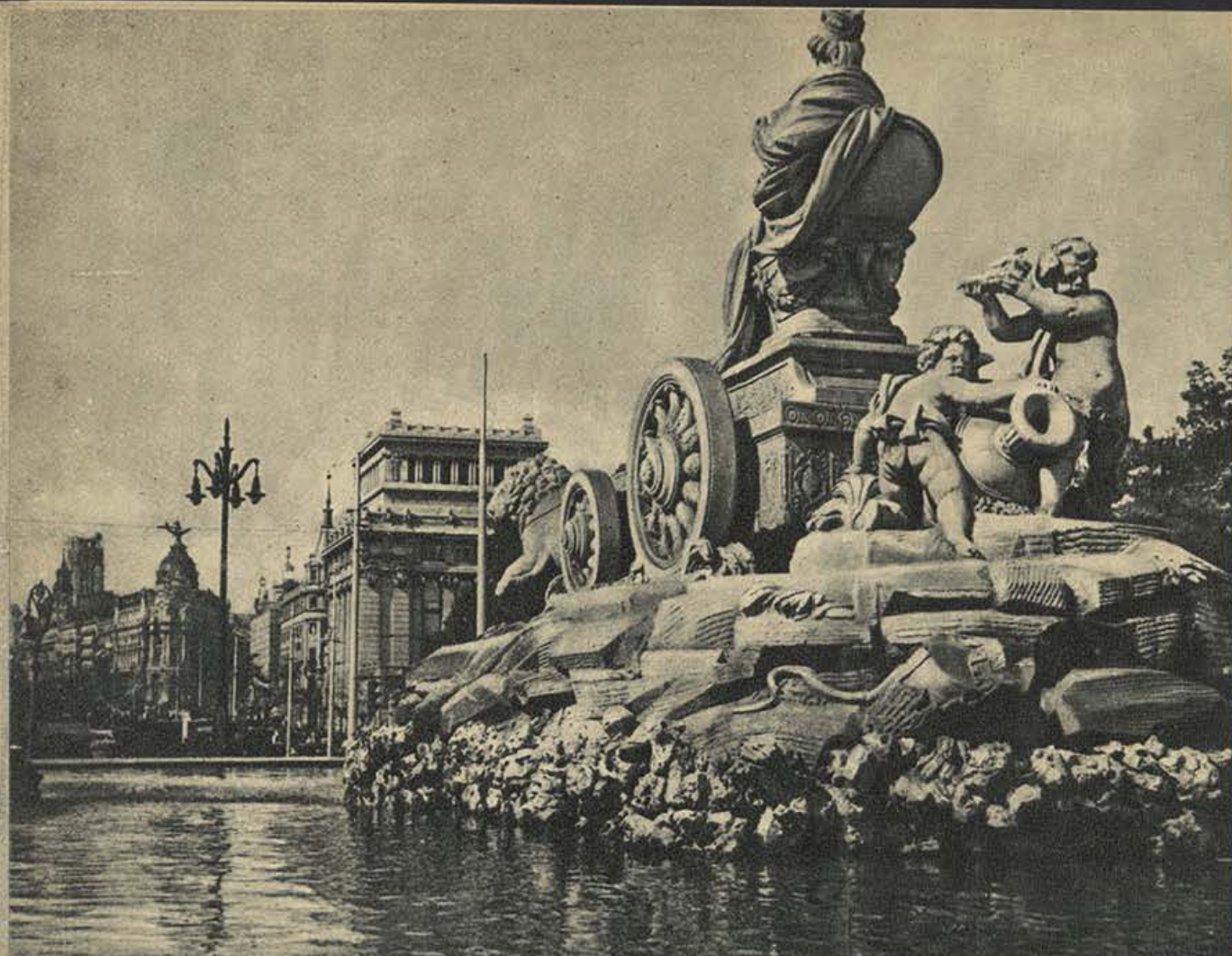
Per fer-vos dignes dels nostres herois! Per respondre a les exigències a què ens obliga la transcendència enorme dels moments presents!

Per que no hi hagi ni un sol parat a la reraguarda!
Per Catalunya!
Per la República!

«UNIO DE DONES DE CATALUNYA»

U
N
I
O
D
E
D
O
N
E
S

A
E

La típica «Cibeles» madrilenya, testimoni de tants i tants bombardeigs vandàlics, és massa estimada pel poble de Madrid perquè hom la deixi indefensa a la fúria feixista... Li han construït, exclusivament per a ella, un parapet protector... I el poble de la «villa del oso y del madroño», amb el seu fi humor habitual, ara l'anomena «La linda topada»...

ra, de cor generós, que con-sagra a ells exclusivament tota la seva devoció i tota la seva intel·ligència...

Hem vist Madrid, i ens l'estimem!

Com no estimar aquesta població estoica i somrient, amb tot i els seus carrers ferits, que ens parlen de combats durs i sagrats, de resistència pacífica, d'Exèrcit coratjós i resolt a vèncer, i aquests menuts inconscients jugant en els enderrocs?

És aquest Madrid que després d'un any és a l'avant-guarda de la defensa de la nostra llibertat comuna... És aquest Madrid que guardarà, a la història, el primer lloc en la lluita per la democràcia...

Marcelle LEROY

(del Comitè de Dones Antifeixistes de Bèlgica)

HEM VIST MADRID!

HEM vist Madrid, el Madrid devastat per les bombes feixistes, el Madrid heroic i valent, el Madrid tan ple d'esperança i tan segur de la victòria!

La impressió és punyent, exaltant, inoblidable.

Per tot, homes i dones resoluts, enèrgics, fermes... Els saludem amb tot el cor, els erigim mereixedors de tota lloança, perquè són capaços de comprendre la grandesa de llur tasca i de complir-la sense defallir...

Nosaltres, Comitè Mundial de Dones contra el Feixisme i la Guerra, per a portar el testimoni dels nostres propis ulls arreu del món, volíem veure fins on arribava l'esforç titànic de les dones madrilenyes en aquesta causa, la causa de tots...

Visitàrem el nostre Comitè de Madrid, i el nostre astorament no fou mins en trobar, en un local relativament reduït, tres-centes dones que cusen, que tallen, que confeccionen, incansablement... Cada dia surten d'aquest taller mil abillaments per als que combaten. Aquestes dones admirables consagren fins i tot llurs diumenges a cosir sense repòs... Fan peces de roba tèbies i confortables, que van apilant-se en un munt creixent, un cop acabades.

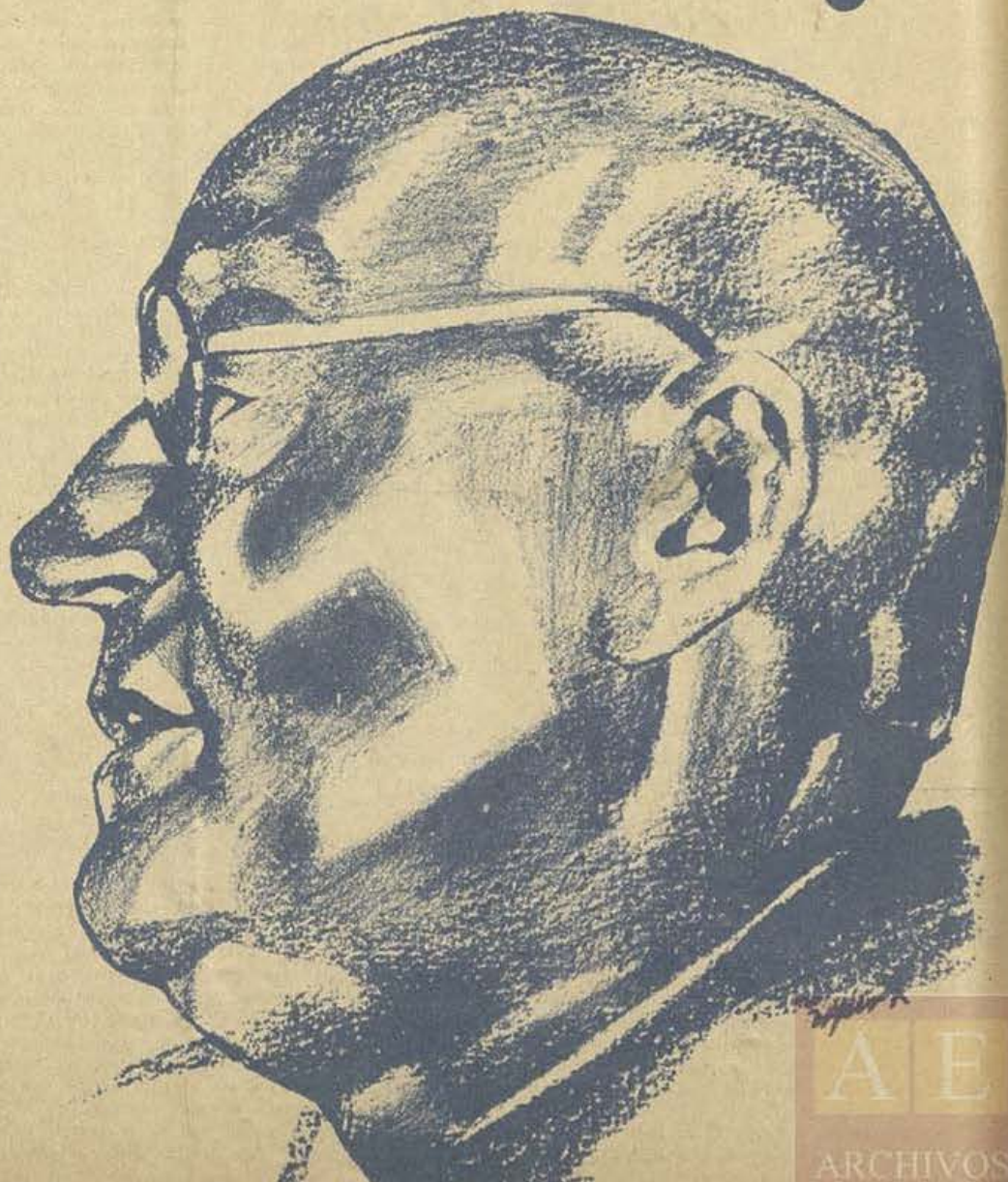
—I de tallers com aquest en trobareu a tots els barris de Madrid, i també als pobles de les rodalies —ens diu la secretària—. Nosaltres en tenim un a vint quilòmetres aproximadament, on treballen d'una manera força activa més de cinquanta religioses sortides de llur convent... I elles no són, certament, les menys entusiastes!

Una altra fàbrica de gèneres de punt i roba blanca, proveïda de l'utillatge més modern i perfecte, treballa tant per a la població civil com per a l'Exèrcit. Més de tres-centes cinquanta mil camises i de cent vint-i-cinc mil pullòvers han estat fets per a la Intendència... I —l'afany de presumir subsisteix, malgrat tot— quines boniques coses surten de les mans de les laborioses!

Hom troba arreu, malgrat les hores tràgiques i els bombardeigs criminals, l'empenta de la VIDA, en tot el que la vida té de millor: cultura, preparació d'una generació nova, tendresa per a l'infant...

A vint quilòmetres escassos de Madrid, les Brigades Internacionals tenen recollits infants que han quedat sense cura i sense llar... Ja fa sis mesos que són allí, en una gran i confortable residència situada al mig d'un parc meravellós... Tenen el rostre clar, són feliços, estan contents... Els dirigeix i protegeix un alt mutilat de guer-

Un magnífic retrat de Mija, el general lleial que d'una manera tan eficient, coratjosa i encertada, ha sabut dirigir les operacions de la defensa de Madrid, recolzat per tot el poble madrileny.

LA DONA SOVIETICA

*es prepara per les
inminents eleccions*

amb la consciència d'exercir un dret i al mateix temps de complir un alt deure.
El jorn històric de les eleccions és ja pròxim, i nosaltres, dones, lliurades de l'esclavat-
gem per la gran revolució d'octubre, hi pre-
nem part dignament i ben preparades

H

OM sap que dins de poc temps a l'immens país dels Soviets tindran lloc les eleccions dels diputats al Consell Suprem de la U. R. S. S., prenent per base el sistema electoral determinat per la nova Constitució, la Constitució de Stalin, la més democràtica del món. La dona del país del socialisme victoriós prendrà part en aquestes eleccions i comença a preparar-se ja. Què significa preparar-se a participar en les eleccions? La dona soviètica sap que, exercint el dret de votar, exerceix un dels drets fonamentals sancionats per la nova Constitució. Heus ací, doncs, per què la dona ha començat, primer de tot, per estudiar a fons la Constitució staliniana.

Des de fa uns mesos, a les fàbriques, als kolkhoz i a les soukhoz, a les escoles, als hospitals, sanatoris, guarderies, arreu on la dona treballa, s'han donat milers de mitings per a explicar la nova Constitució. En els centres d'educació política que hi ha en els llocs de treball, als quals participen els membres del partit i els sense-partit i en els quals les dones hi són ben nombroses, s'estudia la Constitució i la llei electoral en tots llurs detalls, capítol per capítol, mot per mot. A vegades aquests centres estan formats exclusivament per dones, i la tasca d'ensenyar la Constitució i la llei electoral és sovint portada a terme per les dones.

En general, la dona que treballa a la fàbrica i a les oficines està molt desenvolupada políticament; l'esforç més gran, doncs, ha de fer-se vers les dones de casa i les de servei. Aquest treball ha estat organitzat a totes les ciutats i pobles i s'ha estès ràpidament. Quasi es pot dir que a cada casa s'han començat cursos especials que tenen per fi la preparació de les dones per a les properes eleccions. Aquests cursos es donen una o dues vegades a la setmana, i és aquí que les dones més senzilles, fins i tot les que han vingut de poc de la muntanya, aprenen a conèixer perfectament la nova Constitució i la llei electoral. A vegades és un treball individual el que es fa; per exemple, una dona de les més capacitades s'encarrega d'explicar personalment a una altra dona, a la seva veïna, posem per cas, el desenvolupament de les eleccions i de la manera que ella ha de participar-hi.

A la U. R. S. S., la Constitució i la llei electoral, editades en grans tiratges de milions d'exemplars, estan a les mans de cada dona.

Per què, doncs, s'ha fet aquest treball immens, com mai no s'ha vist en cap altre país, per a preparar-se per a unes eleccions? És perquè a la U. R. S. S. cada treballador, cada treballadora, no té solament uns drets, sinó també la possibilitat de formar-se la consciència dels seus drets, perquè sàpiga apreciar-los i pugui exercir-los plenament.

No és pas una cosa superflua conèixer el mecanisme de les eleccions. Dintre de poc es nomenaran els candidats. Aquests candidats no seran solament elegits pels organismes centrals de les organitzacions socials i de les associacions dels treballadors, sinó també per les assemblees d'obres i obreres, kolkhozians i kolkhozianes. La dona soviètica ha de saber que per a la plaça de diputat s'han de proposar i elegir els millors ciutadans, els millors treballadors, les millors stajanovistes, els millors productors i els més fidels defensors del poder soviètic. Tota tentativa d'infiltrar entre els candidats els enemics del poble o elements indignes ha d'ésser evitada pel poble mateix. La campanya electoral serà, a la U. R. S. S., una lluita, com ja ha dit el gran Stalin, el capítol dels pobles, el genial autor de la nova Constitució. I mentrestant la dona soviètica es prepara per a aquesta lluita, s'hi prepara complir un alt deure.

ELENA STASSOVA

XINA

NO hem d'oblidar, amb la preocupació de la nostra guerra, l'odiosa tràgica del nostres germans xinesos, germans en sacrificis i en el dolor, víctimes, com nosaltres, del feixisme internacional.

Com nosaltres, també ells defensen amb la lluita heroica els principis de llibertat i de democràcia posats en perill, i, com la nostra, la seva causa és la de tota la humanitat avançada i progressiva.

Les dones, seguint el magnífic exemple de les dones espanyoles, prenen també una part activa en la lluita dirigida, en aquest esforç que acaba de lliurar-les de les cadenes que les empresonaven, per la valenta companya del general Xang-Kai-Thek, la dona noble i valenta que ha estat ja forces vegades comparada a la nostra «Pasionaria», símbol i admiració de les dones de tot el món.

Hem d'associar en un sol pensament la guerra de Xina i la d'Espanya, perquè en aquestes guerres no sols es juga la sort dels dos països, sinó que d'elles en depèn quelcom que és fonamental, que s'anticipi o es retardi indefinidament la creació d'un món completament nou, d'un món sense opressions, sense injustícies. D'aquestes guerres en depenen, en fi, la llibertat, la pau i el dret a la vida per a tots, sense distinció de classes ni de sexes.

Espanya i Xina són dos punts d'una mateixa guerra contra un enemic comú: el feixisme!

1ER CONGRES NACIONAL DE LA DONA

El dissabte dia 6 de novembre varen començar a Barcelona les primeres tasques del PRIMER CONGRÉS NACIONAL DE LA DONA. Hi assistí el nombre de vuit-centes delegades, entre elles les delegacions estrangeres de França, Bèlgica, Àustria, Itàlia, Anglaterra i Mèxic.

Poques vegades hem vist la sala del Palau de la Música Catalana ornada amb tant gust i tanta sobrietat; les banderes dels colors nacionals i les banderes de les organitzacions i partits polítics — en un sentit de veritable unitat — engalanaven la magnífica sala, junt amb les pancartes que expressaven la propaganda antifeixista, esperit del PRIMER CONGRÉS NACIONAL DE LA DONA.

Ocuparen la taula presidencial, presidida a l'ensamblar pels bustos de Lina Odena, membre que fou del Comitè de Dones Antifeixistes, i els dels Presidents de la Generalitat Francesc Macià i Lluís Companys, les companyes Dolors Bargalló, Paulina Lafuente, una delegada responsable del front d'Aragó, Teresa Coronel, Maria Teresa Gibert, Llibertat Picornell, Josefina Bofarull, Eloïsa Malasechevarría, Dolors Piera (consellera municipal de l'Ajuntament de Barcelona), Teresa Palau (consellera municipal de l'Ajuntament de Reus), Consol Nogueres (consellera municipal de l'Ajuntament de Mataró) i Emília Marimon.

Tot seguit començaren les salutacions per part de les delegades.

Inicia l'acte una breu salutació de Rosari Mera, delegada del Sindicat «Al Servicio del Hogar», i la succeeixen Maria Boldú, per Estat Català; Nativitat Yarzà; Gibert, delegada ferroviària de la zona IX, i Carme Serra, en representació de les dones d'Olot. Es proposa una Presidència d'Honor, que és aprovada per aclamació. Les dones que la integren són Dolors Ibarruri (Pasionaria), Elena Stassova, Lina Odena, Aida Lafuente, vídua Prestes, Anna Pauker, vídua Coldeforns, vídua Sesé, vídua Roldán, vídua Fontbernà, vídua González Alba, Antònia Portera, Francesca Salano i Maria Silva Seis-Dados.

Es va donar lectura a les adhesions, entre les quals hi havia la de les dones llibertàries de Figueres, altres de la C. N. T., Grups Femenins d'Esquerra Republicana, etcètera. Tot seguit pronunciaren sengles discursos les delegades d'Àustria, Mèxic, Anglaterra, Bèlgica i Astúries; Castro, del Casal Medrano; Roure, de la comarca del Segrià; Manzana, de València; Colomer, de Tarragona; González, del Partit Federal Ibèric; Anna Espelt, d'E. R. de C., de Manresa. Una representant del Sindicat del Vestit (U. G. T.); una delegada de Figueres, i Maragón, de Bilbao.

El diumenge continuaren les tasques. La sessió del matí fou presidida per les companyes Dolors Piera, les delegades estrangeres, la presidenta del Comitè de Dones Antifeixistes, Maria Dolors Bargalló, la secretària, Malasechevarría, i l'esposa del Conseller Comaral. Varen continuar en l'ús de la paraula les diverses delegades que la tenien demanada del dia abans; Emília Marimon, delegada de la fàbrica Casacuberta; una nena pionera, de Reus; Anna Garcia, del Sindicat Fabril i Tèxtil, de la C. N. T.; Teresa Romero, d'E. R. de C.; Angelina Orts i Reis Bertral, d'E. C.; Joaquina Conill, de la U. G. T. Totes coincidiren en pro de la unitat antifeixista com a únic mitjà per a assolir la victòria. Eloïsa Salmerón, de Almeria, va parlar com a dona de casa seva, essent molt emocionades les seves paraules, sobretot en adreçar-se a les dones dels països feixistes que es solidaritzen amb la causa de l'Espanya republicana i no temen malgrat tenir llurs fills i esposos lluitant a les nostres trinxeres, col·laborant en l'èxit de la causa de tot el proletariat.

Un altre moment de gran emoció fou quan féu ús de la paraula Teresa Sánchez, que ha perdut dos fills lluitant al front. No pogué parlar, i el seu plor fou recollit amb una indescriptible ovació de respectuos i fervent homenatge.

La presidenta, Dolors Piera, va superar aquest moment difícil amb una intervenció plena de tacte.

Cloent l'acte, féu ús de la paraula l'escriptor Pous i Pagès, que portava ensem la representació del Conseller de Cultura, el qual va enal-

Canviant la credencial de delegada per la tarja de congressista

Un aspecte de la presidència

tir la dona catalana i especialment la iniciativa del Congrés femení, amb el lema d'«Unitat-Victòria».

Va acordar-se, en aquesta sessió, trametre un telegrama de felicitació a l'heroic general Miaja i al poble de Madrid; un altre a la diputada «Pasionaria» com a símbol de la dona antifeixista espanyola; un altre a madame Duchêne, presidenta del Comitè Internacional de Dones Antifeixistes; així mateix, un altre al doctor Negrín, President del Consell de Ministres, donant la benvinguda al Govern de la República en instal·lar-se a Barcelona. Trobant-se a la Presidència l'Alcalde de Barcelona, Hilari Salvador, li fou demanat d'adreçar uns mots a les congressistes, la qual cosa va fer amb unes paraules vibrants d'emoció i d'esperança. La banda de la Creu Roja va tocar La Internacional, Los Hijos del Pueblo, Els Segadors i l'Himne de Riego, corejats per les congressistes que dempeus aplaudien, entusiasmes.

En la sessió de la tarda es continuaren les del·liberacions, sota la presidència de Dolors Bargalló i les mateixes delegades del matí. Dolors Piera va presentar un informe amb el títol «La Unitat ens donarà la Victòria». El magnífic informe de la companya Piera no pot ésser esbossat en unes poques ratlles; direm només que va entaular un brillant debat en el que prengueren part les companyes Maria Palà, de Sabadell; Carme Manzana, de València; Joana Domènec, de Sabadell; Angelina Compte, de Girona; Carme Roure, de Lleida; Isabel Azuara, del P.S.U.C.; Llum Valls, d'E. R. C.; Pietat Ferrer, de la U. G. T., i altres.

Maria Teresa Gibert va donar compte de la seva ponència: «El problema de la prostitució a Catalunya». Per tal de donar força a les conclusions a fer sobre aquest problema, abans d'entrar en matèria diu públicament que, per a fer-ho, dimiteix del càrrec de vocal al Patronat Català de Protecció a la Dona, organisme de la Generalitat de Catalunya. En aquest debat intervenen Adelina Ruiz, Josefina Bofarull, Reis Bertral, Maria Lluïsa Algarra i Joana Colom. S'aprova la ponència amb al-

gunes esmenes. Segueix al debat un vibrant discurs de la companya Pedreño, del Partit Sindicalista, i acaba la sessió de la tarda donant-se lectura al gran nombre d'adhesions rebudes.

A la nit el Festival de Folk-lore, a càrrec dels «Vallats de l'Ateneu Republicà de Gràcia» i del poeta Salvador Perarnau.

El dilluns següent les tasques del Congrés. Informà la companya Algarra sobre «Les reivindicacions conquerides per la dona en la lluita antifeixista», en la que intervingueren també diverses delegades. I «Cal incorporar la dona a totes les branques de treball», informant Maria Dolors Bargalló. «Un problema de guerra, la manca de provisionament», informant Manuela Martí i Joana Colom, que, com tots els informes, fou brillantment discutit.

En la sessió de clausura, celebrada el dilluns a la tarda, després d'impugnar-se l'última ponència, Rosa Robert, de l'Aliança de la Dona Jove, glossa, amb una vibrant allocució, l'eficàcia tasca a fer per les noies que encara no han ultrapassat els vint anys.

Carme Garcia, finent de sanitat, va presentar interessants proposicions referents als problemes socials i tècnics relacionats amb la sanitat de guerra.

Resumeix la tasca del Congrés un eloqüent i vibrant parlament de la diputada comunista Margarita Nelken; entre els brillants paràgrafs del discurs parla del lema d'aquest Congrés: La Unitat femenina. S'adreça a «Mujeres Libres» i els diu: Veniu amb nosaltres, perquè a nosaltres no ens interessa que guanyi un partit, que guanyi una organització; a nosaltres el que ens interessa és aixafar l'enemic. Parla de la necessitat d'incorporar-se al treball, remarcant que la dona que en retirar-se a descansar pot dir-se que no ha fet res durant el dia per la guerra, aquesta dona, indubtablement, és una feixista. Parla de l'alegria de la rera-guarda, dient que n'hi ha molts que ja tenen guanyada una guerra, la seva guerra, i feta la seva revolució, i acaba dient: «Supereu-vos, uniuvos, milloreu-vos, i aleshores, colze a colze, endavant per la victòria!»

En la sessió de clausura, celebrada a l'Escola Industrial, va ésser llegida la presidència que integrà La Unió de Dones de Catalunya i les conclusions a presentar a les autoritats. Ambdues coses foren aprovades per aclamació i en mig del més gran entusiasme.

MARIA TERESA GIBERT

Les delegades catalanes i refugiades en el moment emocionant en què la mare Teresa Sánchez i Garcia dona compte al Congrés d'haver perdut dos fills al front.

Les heroiques dones d'Astúries

AGRIPINA GARCÍA I FELICIA TE

AGRIPINA ha vingut d'Astúries, la terra heroica i màrtir. És encara convalescent de la greu malaltia que l'ha postrada jorns i més jorns. Les companyes que l'envolten, refugiades asturianes la major part, ens conten en veu baixa la prodigiosa activitat d'Agripina, que amb els seus vint-i-dos anys era ja guia i eix del moviment de dones d'Astúries.

—Els «aspres» muntanyencs — ens diuen — i els miners i els pescadors la coneixen i l'estimen. Presidenta de la Comissió Provincial de Dones Antifeixistes, directora de la revista «Nosotras», membre del Partit Comunista, sapigué fer-se la més ferma «líder» de les asturianes. Anarquistes i comunistes, republicanes i socialistes, dones sense organitzar, totes la seguien i veien en ella la dirigent.

Però és millor escoltar la mateixa Agripina, que parla amb la dolcesa característica del poble astur:

—Quin greu em sap d'haver hagut de romandre al llit de l'hospital els dies del Primer Congrés Nacional de la Dona! Gairebé en sento vergonya... Volia dir a les dones catalanes que malgrat tenir l'ànima desfeta de dolor per la pèrdua transitòria de la nostra terra, ens sobra coratge i entusiasme per a lluitar al costat d'elles per Catalunya, per Astúries i per la independència d'Espanya...

Agripina García i Feliciate
refugiada del Nord.

Amb un accent suau i un somriure clar ens explica, confiada, coses de la seva vida, del seu desvetllar-se a la causa antifeixista i revolucionària. Quan, per allà als nou anys, ja començaven a inquietar-la les terribles injustícies de què els miners eren víctimes...

—A Teverga, poblet de la conca minera on vaig néixer, anava als jardins dels marquesos als quals servia el meu avi com a jardiner, i em rebel·lava pregonament en comparar l'existència benaurada d'aquella gent reaccionària amb el miser passat dels nobles miners i dels honrats camperols que treballaven per a ells.

—M'han dit que estigueres a la presó molt jove encara...

—Sí, a l'any mil nou-cents trenta-quatre em vaig sumar a aquell moviment inoblidable que volgué tancar el pas al feixisme, naixent a Espanya. No pertanyia aleshores a cap organització, però ja em sentia estretament lligada a la causa del poble. Vaig conèixer la presó, i en ella molts companys i «Pasionaria», detinguda per haver anat a recollir els dissortats fillets dels miners morts i empresonats.

—Éreu moltes les dones empresonades?

—El calaboc era ple d'anarquistes, socialistes i dones sense partit. Jo no creia llavors que una comunista pogués ésser tan dolça i tan bona com «Pasionaria». Ella era com una mare per a les companyes emmalaltides de gana i mals tractes. Mai no preguntava de quina organització érem; a totes ens atenia per un igual, i totes quedàrem confortades per aquell temps que passà amb nosaltres. Quan vaig sortir, vaig començar a treballar en el Socors Roig, completament fora de la llei..., perquè a la presó també hi havia conegut l'obra silenciosa i magnífica del Socors Roig Internacional, que tant ens ajudà amb la seva acció moral i material.

La feblesa de la nostra convalescent l'obliga a fer una pausa. Esperem, callades...

—Quan esclatà la sublevació feixista vaig sortir a lluitar al front, d'on vaig tornar en decidir-se que les dones havíem de combatre el feixisme a la reraguarda, on érem més útils. De seguida començà l'assedi. Ha estat quelcom que no cap a les paraules. Tu no saps el que és la desesperació de veure els milicians sense armes, defensant-se amb la dinamita de les mines; el que és veure els infants passar fam... Ni saps tampoc el goig immens de quan, per fi, un dia arriben els canons i els fusells tan esperats, i de quan uns avions fidels solquen l'espai per a defensar les nostres viles, i de quan els combatents i els nens reben els queviures que tant de temps els han mancat... No ho saps... A les ciutats i als pobles, a les muntanyes i a les costes, les mares deien als seus fills: «Ja podem menjar, perquè ha vingut un vaixell rus!» A les mines, als fronts, corria, lluminosa, la nova: «Ja tenim armes! Ja tenim armes!»

Una altra pausa i prossegueix:

—I quan arribà el drama d'Euzkadi, si haguessis vist com reaccionà Astúries! És tan conscient el poble astur, i entén tan bé la solidaritat, que s'hi lliura amb la mateixa senzillesa amb què combat i sap morir. He presenciat escenes que commouen: les pescadores, els miners, els camperols, acollir els refugiats d'Euzkadi com a llurs propis fills. Era el poble, eren els treballadors i els combatents els que amb més goig compartien el pa i el foc amb els germans en dissort.

De sobte irrumpeixen a l'estança unes altres companyes asturianes

Mineros vienen de Asturias;
ya se acercan los mineros;
la luz de sus ojos traen
oscurecida de negro.
Charcas de sangre cuajada
les paralizan los nervios;
gritos de horror y de espanto
les atenaza el recuerdo.
Tristeza de desterrados,
como sombras de sus cuerpos,
les sigue por donde van,
arrastrándose en el suelo.
Mucho dejaron arriba,
mucho trabajo y esfuerzo,
mucho tristeza perdida,
muchos camaradas muertos.
Leones en la pelea,
en el hogar hombres tiernos;
para los trabajos, duros,
y en la justicia, serenos;
hombres de paz tras la lucha
y ante la maldad severos,
no hay españoles más bravos
ni proletarios más buenos.
Sobre sus altas montañas,
sobre sus prados deshechos,

SALUD ASTURIAS

a borbotones su sangre
derramaron por su pecho.
Asturias no tiene avaros
ni cobardes en su suelo
y hoy está más roja Asturias
que su aurora sobre el cielo.
No han perdido sus batallas,
que los valientes mineros
ni un palmo de tierra han dado
que no tenga un hombre muerto.
La tierra que así se pierde
vuelve a pisarse de nuevo
y la sangre que la abona
dura espiga dará al tiempo.
Venid, hermanos de Asturias;
llegad, valientes mineros,
que mi pan y mi trabajo
quiero daros con mi lecho.

¿Cómo podré descansar
si vuestros cansados cuerpos,
mientras reposaba el mío,
por mí entraban bajo el fuego?
Me defendió vuestra sangre
y hoy me enseña vuestro ejemplo:
lo que no puedan mis brazos
lo dará mi pensamiento.
Del sur vengo, soy de Málaga.
Norte y sur, sólo un deseo,
como un anillo, en España
está apretando su pecho.
Asturianos, asturianos,
un andaluz abre el reto:
pronto tendré yo Sevilla:
¿me la cambiáis por Oviedo?

EMILIO PRADOS

Perquè tenen por de la veritat, hi ha qui prohibeix la història i recomana els somnis. Nosaltres, no.

Cara a cara amb la vida, front a front amb el dolor, compulem els arguments i trempem la nostra teoria en la lluita quotidiana per a un esdevenidor millor.

Perquè són precisament les experiències d'altres homes, d'altres temps i d'altres països les que han d'ajudar-nos a aconseguir aquí la felicitat del nostre poble, no som enemics de la història. I si aconseguim la felicitat, per què els somnis?

E.

i s'abraçen amb afecte; no s'havien tornat a veure d'ençà de l'evacuació i no sabien res de llur sort. Preguntes, comentaris, dels quals podem car-ne alguns:

—Ei meu pare? Es quedà allà, per les muntanyes, i amb ell, els seus companys...—

(Estimats guerrillers asturians, que no es rendeixen vius!)

—Saps? Vaig sofrir molt... Em digueren que us havien afusellat!

Quina alegria retrobar-se i poder continuar la lluita! I també quina angouxa en rememorar els noms i constatar l'absència de companys entronyables! Al costat de la tragèdia de l'orfe, de la mare que ha perdut el seu fill, de la germana sense germana, la tragèdia també de l'amor segat en el seu començ. Una noia asturiana parla de la companya emmalaltida d'ençà que li mataren el promès. Agripina, magnífica de tremp, diu senzillament:

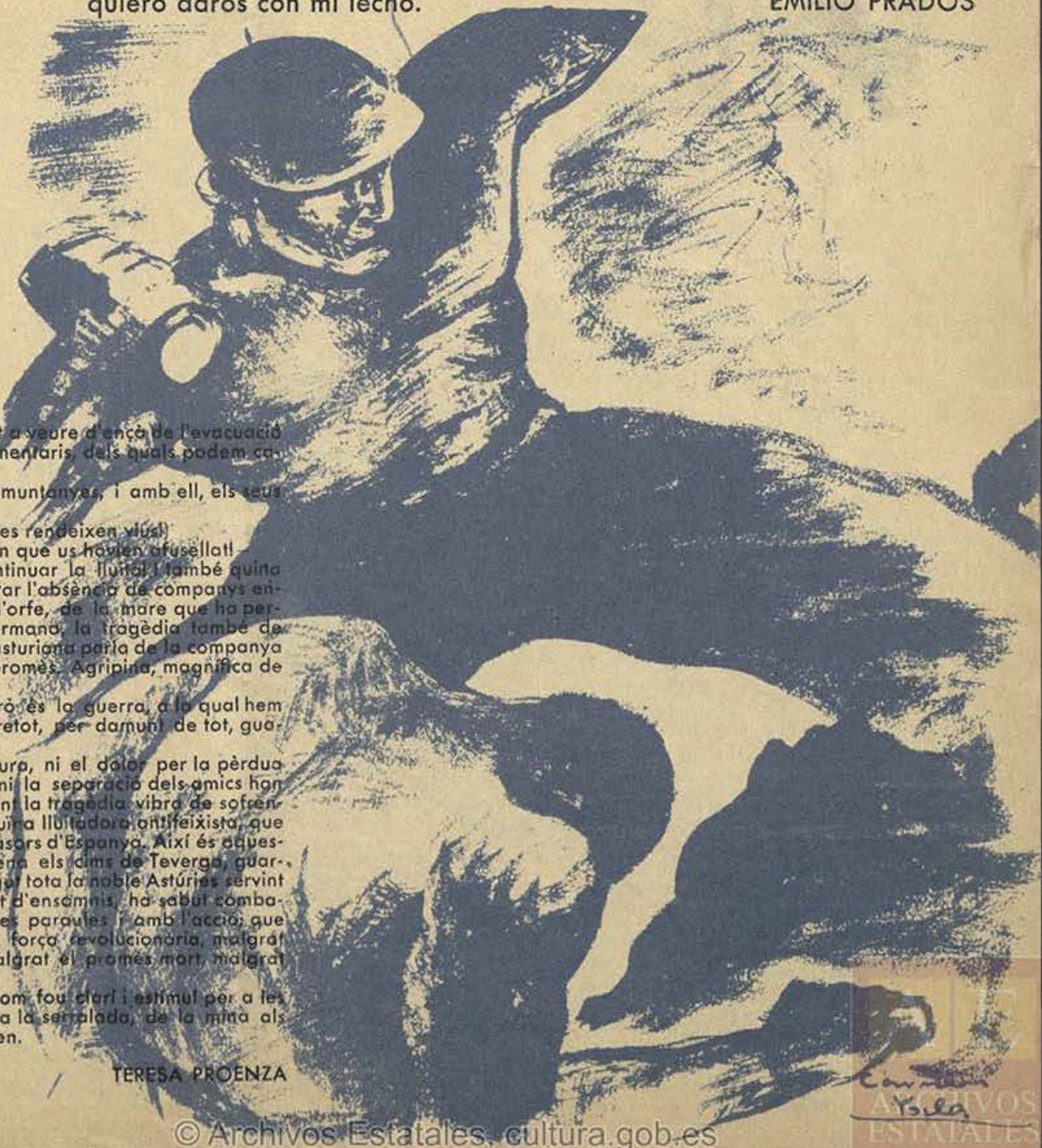
—A mi també em mataren Carles, però és la guerra, a la qual hem de sacrificar els afectes personals... Sobretot, per damunt de tot, guanyar i anihilar el feixisme.—

Ni la convalescència d'una llarga malura, ni el dolor per la pèrdua del company, ni l'enyorança de la terra, ni la separació dels amics han pogut afeblir l'enteresa d'Agripina. Davant la tragèdia vibra de sofrència i de ràbia, amb la bravura de la genuïna lluitadora antifeixista, que té indestructible fe en la desfeta dels invasors d'Espanya. Així és aquesta noia admirable, que conegueren de nena els cims de Teverga, guardant els seus ramats, i que avui ha conegut tota la noble Astúries servint la causa alliberadora; que, en plena edat d'ensomnis, ha sabut combatre amb les armes i amb la ploma, amb les paraules i amb l'acció; que sap mantenir sense defalliments la seva força revolucionària, malgrat les mans criminals a la terra adorada, malgrat el promès mort, malgrat les fatigues dels últims jorns sagnants.

Sentint-la parlar no és difícil evocar com fou clar i estimul per a les valentes dones d'Astúries, que de la vall a la serrallada, de la mina als fronts, la sentiren, la seguiren i l'estimaren.

Benvinguda a Catalunya,
Agripina García i Felicitat!

TERESA PROENZA

CRIDA

**LILO HERMANN
HA D'ÉSSER SALVADA.**

**LILO HERMANN, LA MARE AMOROSA,
LA DONA VALENTA, HA D'ÉSSER CONSER-
VADA PER AL SEU FILLET I PER A TOTES NOSALTRES.**

M'ajunto amb totes aquelles dones la voluntat de les quals, junt amb
llurs protestes, han d'evitar que la separació del seu infant, que dura ja més
de dos anys, no sigui
una separació eterna.

Signatura

EL DESTÍ D'UNA MARE

EN la fatídica presó de Plötzensee, prop de Berlín, una dona de vint-i-vuit anys està asseguda, dins una cel·la de doble reixat de ferro. Porta les mans encadenades al darrere. És la mare d'un infantó de tres anys. Quan el guarda s'apropa a la cel·la sols té cura de mirar per la reixeta, sempre oberta, si la presonera es belluga o bé si fa algun moviment no autoritzat pel reglament. Durant la nit, la llum elèctrica brilla en el sostre de la cel·la solament per a què pugui veure-la l'ull que l'espia constantment.

Lilo HERMANN fou condemnada a mort pels tribunals de Hitler el 12 de juny del 1937. Des de finals de juny, doncs, és a la cel·la dels condemnats a mort.

Què ha fet, doncs, aquesta dona perquè vulguin fer-la morir sota la destrat del botxí? Quin crim ha comès perquè un ésser humà estigui exposat a semblant martiri moral?

No en sabem res, car la justícia de Hitler treballa secretament. Tem la claror del dia.

Sols sabem una cosa: **Lilo HERMANN** és una dona coratjosa i sincera, un ésser ple d'honradesa, un caràcter de joia radiant, un cor ple d'amor, obert a tot el que és bell i bo. És així com la descriuen les amigues que la coneixen des de la infantesa.

Lilo HERMANN és una mare tendra i vigilant, orgullosa del seu fill: ella ha estat la vigilant atenta del seu desenrotllament, que ha anotat curiosament en el seu diari amb la precisió d'un observador d'experiència en les ciències naturals. Amb tot l'humor i sense encegament maternal, ha descrit els primers moviments poc traçats del seu infant, d'una manera objectiva, igual com si es tractés d'examinar un cop més els animals i les plantes, quan podia dedicar-s'hi amb tot apassionament.

Quan Hitler pujà al poder, l'estudiant de ciències naturals fou, com molts altres estudiants, tretat de la Universitat. Mentre continuava els seus estudis havia de guanyar-se la vida per a poder menjar. Fou quan es llogà de mainadera i treballà també en una fàbrica de confeccions.

Un ésser semblant pot fer alguna cosa deshonrosa o cometre algun acte que, segons les concepcions actuals de la civilització i dels bons costums, pugui merèixer la pena de mort?

A l'Alemanya feixista del Führer es té por d'un ésser tan sincer com ella, que s'ha oposat sempre a la política del feixisme, política de destrucció de la cultura i de preparació a una espantosa guerra.

És sols per això que han empresonat aquesta dona valenta, **Lilo HERMANN**; és per això també que han condemnat a mort, junt amb ella, els treballadors **Robert STEIDLE** i **GORITZ** i que volen lliurar-los a la destrat encara roja de la sang d'un **Edgar André**, d'un **Johanner Eggerth** i de molts altres.

DEU fer un sis-cents anys, una noia de la Lorena, **Jeanne d'Arc**, fou cremada en una foguera, pels poderosos d'aquells temps, perquè defensava la seva fe amb coratge i no volgué abjurar-ne.

Aquesta noia fou, alguns segles més tard, proclamada santa per la mateixa església que l'havia portada a la foguera.

Mes nosaltres no volem una rehabilitació pòstuma: **volem salvar Lilo HERMANN avui i des d'ara de la destrat del botxí!**

Dones de tots els països, escriviu lletres a **Liselotte HERMANN** a la seva cel·la de condemnada a mort:

Strafgefängnis BERLIN PLOTZENSEE.

Adreueu lletres demanant gràcia i lletres de protesta a
Frau GOERING, BERLIN.

Frau Dr. GOEBBELS, BERLIN.

Signeu aquesta crida i adreueu-la a

2, Rue de Londres, PARIS, 9ème.

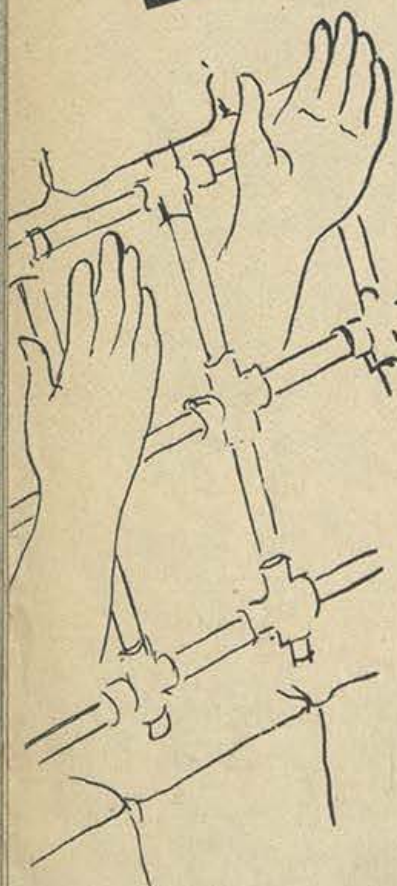
Els obrers de la casa **ELIZALDE** (s. A. F. 8) pertanyents a la U. G. T. han fet un donatiu de **1,973'95 pessetes** a **AJUT INFANTIL DE RERAGUARDA**, tot enlairant l'obra d'aquesta institució, que s'esforça en fer els possibles per a allunyar els infants dels estralls de la guerra contra el feixisme invasor.

El gest d'aquests bons antifeixistes és molt digne d'ésser tingut en compte en moments en què les demostracions de veritable sacrifici tenen un contingut d'eficàcia decisiva.

Els especuladors són tan assassins dels nostres infants com la metralla feixista. Impedim que ningú mercadegi amb el dolor del poble.

Ni un braç parat, perquè si n'hi ha algun treballa pel feixisme.

Damunt la sorra del jardí, sota la llum tèbia del sol, dona bo de jugar..., especialment quan existeixen organitzacions com el «Comitè Mundial de Dones contra el Feixisme», que treballa perquè no manqui res als nostres infants...

ACTIVISTES DEL 1ER CONGRES NACIONAL DE LA DONA

Carme Quintana, delegada de la C. N. T. a l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona, en representació del qual prengué part en el nostre Congrés.

Maria Pedreño, representant del Partit Sindicalista.

Reis Beltran, d'Estat Català.

La camarada Redondo

Agustina Esteve.

Les companyes Coronel, Rocasolbes, Maria-Rosa, Paquita i Lluïsa.

Elena i Carme Pallarés.

COM totes les obres importants, el PRIMER CONGRÉS NACIONAL DE LA DONA ha tingut la col·laboració de l'anonimat, que ha estat, potser, el que ha aconseguit donar el magnífic relleu obtingut per aquesta reunió femenina, avui per avui la més transcendental que s'ha celebrat a Catalunya.

Entremig de les destacades figures, ja prou conegudes per ésser consignades, que no han regatejat cap esforç per tal d'assolir el fi proposat en iniciar-se les tasques d'aquest Primer Congrés, n'hi ha moltes i moltes de desconegudes, heroïnes oblidades que han donat tot llur entusiasme i l'excés d'un treball esgotador, que no han tingut hores per a dormir, menjar ni descansar, per tal de procurar a les delegades foranes aquell benestar mínim que en temps de guerra pot oferir-se.

Sabem que totes aquestes delegades foranes han tornat molt satisfetes vers llurs llocs respectius de treball i contentes d'haver pogut sojornar tres dies a Barcelona en mig de la camaraderia agradable que les hores de lleure els brindaven les activistes anònimes.

Però nosaltres no volem que hi quedin en l'anonimat, i ens plau fer ressaltar uns noms; potser no seran tots, segurament n'oblidarem algun d'aquells que més hauran col·laborat a l'èxit d'aquesta primera reunió femenina, però que cap no es dongui per molestada. És tan difícil recollir el nom d'aquella companya que hi aporta el seu ajut, però que es fa fonedissa a l'hora de consignar-ne el nom, perquè la seva humilitat no li permet trobar-se al mig d'una fotografia o veure's el nom en lletra de motllo!

Plau-nos consignar, doncs, l'obra esforçada de les companyes Enriqueta Gallinat i Manuela Martí, la de les germanes Pallarés (Elena i Carme), la d'un home també, que aquests dies no ha conegut pas totes les hores de descans necessàries per tal que el nostre Congrés no fallés per cap motiu, En Jaume, de totes prou conegut. I així fins a l'infinit, amb els noms de les companyes Arredondo, Coronel, Marina, Júlia, Halcón, Bofarull, etcètera.

Homenatgem així aquest exèrcit simpàtic i esforçat que ha fet possible tot l'èxit d'aquest PRIMER CONGRÉS NACIONAL DE LA DONA, i en fer-ho sabem que interpretem el bon desig de totes les congressistes, car també d'elles depèn, en molt, la unitat del nostre Congrés.

ALGUNS PERCENTATGES QUE ENS PROVEN LA COMPOSICIÓ VARIADA DEL CONGRÉS:

Obreres de taller i fàbrica	62.8
Camperoles	0.6
Comerç	8.8
Intel·lectuals	6.0
Dones de casa	21.8

Els companys de la F.O.S.I.G. no han regatejat l'ajut al Primer Congrés Nacional de la Dona... Als menjadors de l'Hotel Colom les delegades foren servides amb tota perfecció i entusiasme. Heus ací els eficients col·laboradors de la Unió en un atur en llur tasca dedicat al fotògraf, rodejant llurs «chefs»: Manuela Martí i Enriqueta Gallinat.

LA DEFENSA D'UN POBLE

SÓN les quatre de la tarda. La sortida de l'equip del matí s'efectua com de costum: els obrers i les obreres del gran taller de metal·lúrgia es disseminen en petits grups pel carrer,

L'Osoaviachim, organització soviètica per la defensa passiva, considera com una de les seves branques el paraxulisme. La fotografia ens mostra un grup d'obreres que aprenen el difícil i eficient art a la sortida del treball.

amb un viu i cordial xerroteig. I l'animació més intensa és al nucli format per les noies. Elles discuteixen quelcom gairebé amb vehemència. És que la fotografia d'una de les joves ha aparegut a la primera pàgina del diari del taller, i al peu del retrat hom pot llegir el següent text:

«Anna Nicolaievna, la millor stajanovista de la fàbrica de torns automàtics, ha reeixit, amb la nota d'«excel·lent», en el seu examen d'instructor de la defensa passiva.»

De debò, totes les companyes estan orgulloses d'Anna, volen imitar-la, i en bona refé, si fos possible, superar el nivell que la tendra stajanovista ha assolit.

—Heus ací la nostra Anna en persona!— crida una rosseta, pescant pel braç una noia esbelta.

Hom l'envolta, les felicitacions de les amigues recomencen.

Després, la rosseta segueix:

—Escolta, Anna... Ara tu ens donaràs un curs de defensa passiva i de socors d'urgència, oi? Ens ho promets?

—Naturalment... Ja ho ha anunciat avui el Comitè Sindical... Comencem demà a la nit, al club de la fàbrica. Estic molt contenta que l'Osoaviachim m'hagi confiat aquesta tasca. Però ara me'n vaig, perquè tinc molta feina... He acceptat també l'organització d'un curs a la nostra residència.

—A reveure, Anna...

—A reveure...

Anna es dirigeix cap a la vila obrera, que és a uns cinc minuts del taller... Hi arriba, travessa el parc florit que separa aquesta petita ciutat socialista de la resta del districte, i entra en una de les boniques casetes de grans finestres guarnides de flors. Va per tocar el botó de l'ascensor quan la seva porta s'obre d'una revolada i s'hi precipita una noieteta d'uns quinze anys.

—Bon dia, Anna Nicolaievna... M'he fet un tip de córrer per aconseguir-vos quan us he vist de l'altre cap del carrer... Voldria preguntar-vos una vegada més... sabeu?... que parlessiu amb la mare... M'ho heu promès, veritat? Vindreu avui?...

I, sense esperar resposta, la petita s'esmuny de l'ascensor i fuig pel corredor del quart pis, on mentrestant han arribat.

—És clar que vindré, Niura— diu Anna, somrient, i també es dirigeix cap al seu domicili.

AL menjador dels Petrov, Sofia Pavlovna està enfeïnada amb els preparatius del sopar. Ja ha posat els coberts damunt les tovallons, d'un blanc de neu; arranja unes flors en un gerro al mig de la taula, i després s'atura per apreciar-ne l'efecte, satisfeta. Tot és tan net, tan acollidor en aquest departament, i amoblat amb tant de gust... El seu pensament torna al passat llunyà, quan ella ni tan sols gosava somnijar una llar com aquesta... Era durant els anys dels temps obscurs, abans de la Revolució d'Octubre, quan el seu marit, metge dels pobres, amb prou feines arribava a subvenir les necessitats més elementals de la família... Ara tot és distint: Petrov té el lloc de metge en cap de la clínica de la gran fàbrica metal·lúrgica. Tothom l'estima, i llur família coneix un benestar sense cap angou.

Sofia Pavlovna pensava sovint en això, i es donava compte de com havia de remeiar al país dels soviets aquesta benaurança. Mancava quelcom encara, però, per a què tal benaurança fos completa. Sofia Pavlovna creia que ella mateixa tenia el deure de fer quelcom per l'estimat país. «Cal participar a la vida social» deia el seu marit, i ella assentia... però no sabia exactament com havia de fer-ho ni per on començar... Clar que podia, per exemple, participar als treballs del club, com la veïna, la muller de l'enginyer, però no es decidia... Sempre la seva timidesa—conseqüència encara de l'educació rebuda—, que la deturava... «Sort que la meua Niura ja no serà com jo... Ha tingut una joventut completament distinta de la de la seva mare» constatava amb un somriure clar.

Trucaven a la porta, i això l'allunyà de les seves cabòries. Niura aparegué, tota enrojolada. Sofia Pavlovna l'observà amb un xic d'astorament: «Què diastres té, aquesta menuda, avui?» La corbata roja de pionera creuada damunt l'espatlla esquerra, mentre de la dreta descendeix, esbiaixada, una corretja, suport d'una bossa de roba gris-verdosa, que Niura estreny sota el braç.

—Estic més contenta, mareta! Nosaltres també participem a la desfilada!

—...?

—Sí, mare... A la nostra escola tots els nois i noies que ja han complert quinze anys són invitats a participar a la defensa de la nostra terra... Jo ja m'he presentat avui, i hem tingut la primera lliçó... Mira, ja sé alguna cosa—

afegeix amb aire triomfant, i comença per caminar davant de Sofia amb pas cadenciós. Aquesta espera molt tranquil·la el desenvolupament, que es presenta de seguida, d'una forma bastant imprevista.

—Llestos!— crida Niura en to d'ordre. I obrí ràpidament la bossa, abocant-ne el contingut. Aparegué l'extrem corbat d'un tub. La veu de la petita sonà de nou, molt enèrgica:

—Gas!... i en un obrir i tancar d'ulls sortia del sac quelcom gris..., i un instant després la seva gentil carona de piller desapareixia... darrera d'una careta contra el gas.

Continuà encara alguns minuts la desfilla, fins que tornà a aixecar la careta.

—Oi que ho faig bé?

—Molt bé, Niura —aprovà la mare—. Però si no m'expliques...

—Doncs, mareta, és que ahir van arribar dos instructors de defensa passiva a l'escola: un d'ells és una noia jove, molt simpàtica... Amb tots els mestres i mestresses, nosaltres, dels quinze als divuit, hem organitzat centres per a aprendre d'assegurar la protecció col·lectiva de l'escola en cas de guerra...

Sofia Pavlovna l'esguardava inquieta. A la imaginació li vingueren els quadres de la guerra. Ella ha llegit als diaris la tragèdia de Guernica; ha vist fotografies d'infants madri-

lenys i barcelonins assassinats a llur mateixa escola per l'aviació feixista... Si Niura... I no s'atreveix a acabar la idea...

Però Niura, sense deturar-se, segueix la seva explicació:

—Saps, mare? Com més nosaltres participem a la defensa passiva, més gran serà la seguretat de la població en cas de guerra... És clar que tenim tot el nostre Exèrcit Roig davant nostre, que defensarà el nostre país i foragitarà els avions enemics..., però ens cal estar a punt per qualsevol eventualitat, i així evitem el més petit pànic i formarem una reraguarda segura i disciplinada, que és un suport indispensable a l'Exèrcit... I si els feixistes gosessin atacar la U. R. S. S., no ens podrien haver, perquè estem disposats a defensar la nostra pàtria per tots els mitjans!

Una pausa, que Niura utilitza per prendre alè.

—Quan sigui més gran —diu— també participaré en els cursos de paraxutistes del nostre centre.

Sofia Pavlovna admira la seva filleta. Les seves darreres paraules l'han tranquil·litzat.

—Encara tinc una altra sorpresa per a tu, mare —afegeix Niura amb una expressió enigmàtica—. Però... te la guardo per al vespre.

Sofia Pavlovna no insisteix. Arriba el seu marit, i uns moments més tard és el fill el que ve de la Universitat. Tots es posen a taula.

CAP a les sis, Anna Nicolaievna arribava a casa dels Petrov. Encara que Sofia Pavlovna no la coneixia personalment, l'havia sentit anomenar molt, i tenia un gran desig de conèixer-la... «És clar —es deia, un xiquet malenconios—, jo no podré interessar-la pas gaire...» Però heus ací que ella arriba, es presenta i diu, molt amable:

—Estic molt contents d'haver-vos conegut, Sofia Pavlovna... És potser una mica culpa meua, no obstant, que això no hagi estat fins avui... Però, veieu?, tindrem una bona ocasió de reparar-ho, i fins i tot de treballar juntes... Us porto una invitació de part de l'Osoaviachim...—

Sofia Pavlovna llegeix, amb sorpresa, la lletra que la convida cordialment a prendre part als cursos de defensa passiva organitzats a la casa, per les obreres. Li diuen que la societat compta absolutament amb ella, com a bona ciutadana.

Es torna vermella... Quin honor! Cal anar-hi, participar... Però... si la fessin parlar davant de tothom!... Quina por...! No li està acostumada, i... No, no pot intervenir en el curs... I repeteix aquest pensament en veu alta, vacil·lant.

Anna Nicolaievna li explica aleshores que ningú no li demanaria que fes un discurs... A les classes hi aniran únicament amigues que ella coneix, i hi aprendrà molt, sobre tot pràcticament: com protegir-se contra els atacs aeris, com utilitzar una careta contra gasos, què s'ha de fer per a impedir que un incendi es propagui, com cal practicar els primers guariments als ferits i gasejats... Tindrà una insígnia de creu roja, i fins i tot, en període de pau, podrà ésser molt útil pels seus coneixements de socors urgent i salvar vides humanes...

Sofia Pavlovna l'escolta, com més va més encoratjada, i quan Anna li diu que serà ella mateixa la instructora, es decideix definitivament i promet participar-hi.

A les grans maniobres antiaèries de Leningrad tota la població hi participà amb gran èxit i entusiasme. Les amigues que coneixem per aquest relat hi havien col·laborat eficientment. Niura era al grup de relació de l'escola. Sofia Pavlovna s'ocupava dels socors urgents, mentre que Anna manava reeixidament un destacament antigas de la fàbrica.

El reconeixement de la nostra capacitat

EL III Congrés de l'organització catalana de la U. G. T. ha elegit una dona per a la seva Comissió Executiva, la companya Elisa Uriz, destacada dirigent de la F. E. T. E. i vídua de l'inoblidable líder Antoni Sesé. Aquest fet demostra una vegada més que Catalunya compta amb un nucli considerable de companyes capaces d'ocupar llocs de dirigent i que la dona està ja preparada per a realitzar bon nombre d'activitats per a les quals fins avui no se li havia donat ocasió de demostrar la seva aptitud.

—Es propugna per què la dona intervingui cada dia més activament en les tasques d'orientació i direcció de l'organització, procurant que prengui part en els plens el major nombre de companyes possible i aconseguint que aquestes vagin ocupant llocs en la direcció de comitès i de juntes de sindicats— digué el company Molinero en la ponència d'organització que fou aprovada.

I en elegir la nova executiva, la U. G. T. ha posat ja a la pràctica aquests acords, designant per a un dels llocs de més alta responsabilitat la companya Uriz, militant sindical prou coneguda a Catalunya, on, en primer terme, ha contribuït a la formació i desenvolupament de la F. E. T. E., fins a ferne una federació forta i ben disciplinada.

Saludem els nous membres de la Comissió Executiva de la U. G. T., i especialment la companya Uriz, a la que desitgem tota mena d'èxits en la tasca d'orientar els sindicats vers la manera d'ésser més útils al triomf de la causa antifeixista i de la Revolució.

La insígnia que llueix amb tanta satisfacció aquesta companya soviètica prova que ha fet els cursos de preparació per la defensa passiva del seu poble.

Col·laboració espontània

A LAS MUJERES ANTIFASCISTAS

CAMARADAS:

En los momentos de lucha que vivimos no debemos estar indiferentes; es necesaria la emancipación de la mujer.

Todas tenemos la obligación de trabajar y hacer todos los esfuerzos posibles para que desaparezca de entre nosotros y para siempre la plaga fascista.

Recordemos que estamos a la altura de los hombres en los derechos; pues también lo estaremos en el trabajo.

Nos tenemos que dar cuenta de la esclavitud en que hemos vivido, y poner todos los medios para que no se reproduzca jamás. Las mujeres antifascistas de España somos libres y queremos que el mundo entero sepa que trabajamos por la libertad, que nadie podrá arrebatarnos; somos antifascistas y lo seremos.

MARINA PÉREZ

(del Sindicato Al Servicio del Hogar)

GRUPS D'AMIGUES DE «COMPANYA»

S'han constituït amb gran entusiasme els Grups d'Amigues de COMPANYYA següents:

A BALAGUER, on ha estat format per les companyes Carme Profitós, Natàlia Letosa i Cecília Sala, de la U. G. T., i Marina Soribes, de la C. N. T., totes elles obreres de la fàbrica d'embotits R. A. M., societat anònima.

Al mateix BALAGUER, el Grup format per Victòria Martí, d'E. R. C.; Ramona Pedrol, del P. S. U. C.; Maria Sánchez, de la U. G. T.; Clotilde Moreno, del S. R. I., i Mercè Alaman, de J. S. U.

A BORGES BLANQUES, per les companyes Carme Fabregat, de la U. G. T.; Emília Piqué, d'E. R. C., i Dolors Baldú, de la C. N. T.

A CERVERA, per les companyes Concepció Pellicer i Maria Castellà, de la U. G. T., i Antònia Teixidor i Angelina Mitjavila, de la C. N. T.

A LLEIDA, per les companyes Consol Moros, d'E. R. C.; Antònia Benseny, d'E. C., i Maria Ferrer, del P. S. U. C.

A TARREGA, per les companyes Josefa Dalmasas, de la U. G. T., i Dolors Castellà, de la C. N. T.

COL·LECTIVITAT DE GORRES

El Grup d'Amigues de COMPANYYA de Cervera saluda, per mitjà d'aquesta revista, tots els altres grups i els diu: Avant, companyes, fins al final de la victòria, que serà nostra perquè la raó és nostra.

ANTONIA TEIXIDOR

Sols el treball ens donarà la llibertat. Incorporant-nos a la producció ajudarem a guanyar la guerra i conquistarem la nostra independència econòmica.

J. MARTÍ MARTÍ

Emp.^a Col.^a

Capells - Teixits
Confeccions
Marroquineria
Gèneres de punt
Guants - Mitges
Perfumeria

I TOTA MENA DE NOVETATS PER A DONA

PASSEIG PI I MARGALL, 27

PUBLICACIONS REBUDES

FEMMES. — Editat pel Comitè Mundial de Dones de París. Aquest últim dedicat al XX Aniversari de la Revolució Russa. Donades les característiques del moviment de dones a França, FEMMES és el millor periòdic per a les dones antifeixistes.

MUJERES ANTIFASCISTAS, SU TRABAJO Y ORGANIZACION, per Encarnació Fuyola.

Un fullet editat pel «Comitè Nacional de Mujeres Antifascistas» (Espanya), molt útil per a les companyes que vulguin treballar en les agrupacions de Dones. En ell hi trobaran una interessant síntesi històrica i unes breus normes d'organització suficients i de molta eficàcia per al treball.

MUJERES. — Editat pel «Comitè Nacional de Mujeres Antifascistas». València, 1 d'octubre del 1937.

Farà un any que, tot i tenint els fektes a Carabanchel, encara s'editava MUJERES a la impremta de Brava Murillo. I ara torna a sorgir MUJERES, transformada en revista mensual, molt millorada en el seu contingut i presentació, i editada en rotogravat a València. Aquest primer número de la segona etapa de MUJERES publica interessants articles i reportatges de Fuyola, Matilde Huici, Matilde Cantos i Dolors Ibarruri «Pasionaria», que fan, sens dubte, que aquesta publicació sigui la primera d'Espanya per a les dones antifeixistes. Amb gran entusiasme saludem la reaparició de MUJERES.

Resolucions de la C. F. del Primer Congrés de la Pau del Poble Francès.

Sostenir per tots els mitjans possibles totes les resolucions preses per les organitzacions obreres, orientades a l'aplicació de sancions econòmiques.

Protestar contra les violacions de la neutralitat a favor dels rebels espanyols, particularment en el que es refereix a la frontera espanyola.

Fer la màxima pressió sobre els nostres Guberns per aconseguir que no es dongui als països agressors material de guerra, ni petroli, ni cap matèria que pugui servir per a la guerra.

PAS A LA DONA AL TREBALL!!

LES dones catalanes s'han fet càrrec, d'una manera meravellosa, de la necessitat de preparar-se per a ocupar els llocs de treball dels homes cridats a les lles del nostre gloriós Exèrcit Popular Regular i s'han incorporat al treball. Exactament en el dia d'avui —25 de novembre— tenim a la nostra disposició prop de cinc mil dones que s'han mobilitzat voluntàriament en aquest Institut, entre les quals n'hi ha algunes que ocupen ja llocs dels que se n'han anat al front. A més d'això, d'altres han estat aprovades i han començat les pràctiques corresponents, segons la següent distribució:

Cursos d'infermera	36
Cursos d'indústries de guerra.	75
Cursos de català i de mecanografia	129
Cursos de gastronomia	122

Publiquem avui la llista de les aprovades darrerament, i anirem donant compte de les convocatòries, crides i tot el que pugui interessar a les mobilitzades.

Curset d'ELECTRICITAT

Rosa Genesias, Purificació Garcia, Margarida Traveria, Francesca Vilar, Lluïsa Rafi, Nora Rotters, Maria Pardo, Teresa Prats, Matilde Negre, Teresa Mora, Pilar Martí, Llum Junco, Joana Chiva, Rosa Castillo, Emília Marco, Carme Pons i Josepa Omedes.

Curset de MECANICA

Teresa Garcia, Salut Aragón, Matilde González, Pilar Ubalde, Cinta Sallent, Francesca Sallent, Antònia Salvat, Concepció Rossets, Florentina Bellver, Teresa Grumache, Maria Sánchez, Rosa Tort, Victòria Pascual i Marianel·la Vázquez.

Curset de QUÍMICA

Pilar Busquets, Concepció Mas, Lurdes Peras, Maria Pagès, Marciana Cuadrado, Emília Font, Adelina Fuguet, Maria Gairal, Isabel Garcia, Antònia Güell, Josepa Insensé, Pilar Lahoz, Elionor Madrenas, Carme Matas, Josepa Moltó, Encarnació Mongay, Carme Montfort, Erminia Ortega, Maria Pagès, Pilar Pérez, Mercè Rebollar, Francesca Reymont, Maria Ribera, Francesca Rodríguez, Francesca Salvat, Carme Sanahuja, Maria Jébu i Ilse Wasserstran.

CRIDES A LES MOBILITZADES

Per què les dones no poden ingressar a l'Escola de Comissaris de Guerra?

HAVIA pres, i la sostinc, la ferma decisió d'ingressar a l'Escola de Comissaris de l'Exèrcit. El meu treball actual no em satisfà en el més mínim en un temps en què la guerra exigeix a tothom ocupar el lloc des del qual pugui donar més rendiment.

Je estic convençuda que puc donar-ne molt més des d'un altre lloc i he triat el de comissari de l'Exèrcit, perquè, segons he pogut observar

en mi, és el que omple més totes les meyes ànsies de lluitar directament contra el feixisme.

Doncs bé: després d'haver fet gestions i més gestions per tal que el meu desig fos una realitat, m'he trobat amb la dolorosa sorpresa que no podien admetre'm, no perquè no servís, sinó perquè era una dona. Res més no els interessava.

— Sí — em digué un company, en veure que m'havia sorprès —, ja sé que ho faries bé, que serveixes, però fins ara ens està totalment prohibit admetre dones.

Ja ho veieu: no han mirat res més! Sóc una dona! Motiu suficient per a no poder ingressar-hi.

No per això vaig defallir ni un instant; creia que, apart de les dones que es trobaven en una situació semblant a la meua, algú es preocuparia de resoldre aquesta qüestió tan important. Si davant l'Estat la dona és igual a l'home, té, igual que ell, perfecte dret a poder ocupar tots els llocs, àdhuc els militars.

Creia que algú més treballaria per a obrir pas a les dones que hem posat totes les nostres esperances en un treball que considerem més adequat a nosaltres, al nostre desig d'ésser més útils. Així ha estat.

En el PRIMER CONGRÉS NACIONAL DE LA DONA es treballà de debò i amb entusiasme sobre la necessitat immediata d'incorporar-se la dona a tots els llocs de treball. I en les seves admirables conclusions hi figuren aquests dos apartats, que, per l'interès que tenen pel que acabo d'exposar, vaig a reproduir:

I. a) Incorporació de la dona als serveis auxiliars de l'Exèrcit.

II. j) Demanar la immediata creació per a la dona de les comissaries polítiques als hospitals.

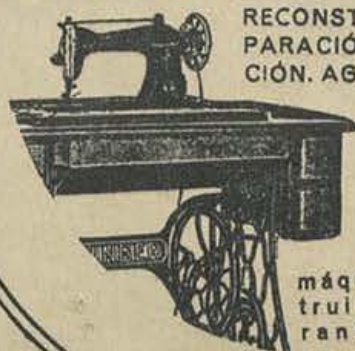
Estic segura que la Comissió Executiva que aprovà el CONGRÉS sabrà treballar per a dur a terme les conclusions que s'hi aprovaren, i que ben aviat serà un fet que l'Escola de Comissaris de Guerra, així com totes les altres escoles que encara no ho han fet, obrin llurs portes a totes les dones que aspiren a formar-se cadascuna d'elles en allò que pugui ésser més útil en la lluita que sostenim contra l'enemic de tot progrés humà.

CARME MANRUBIA

AVIÑÓ, 30

(Frente al Bolsin) Tel. 24381

**MAQUINAS DE COSER
DE TODAS CLASES Y MARCAS
LUIS ESTIL-LES SOLÉ**

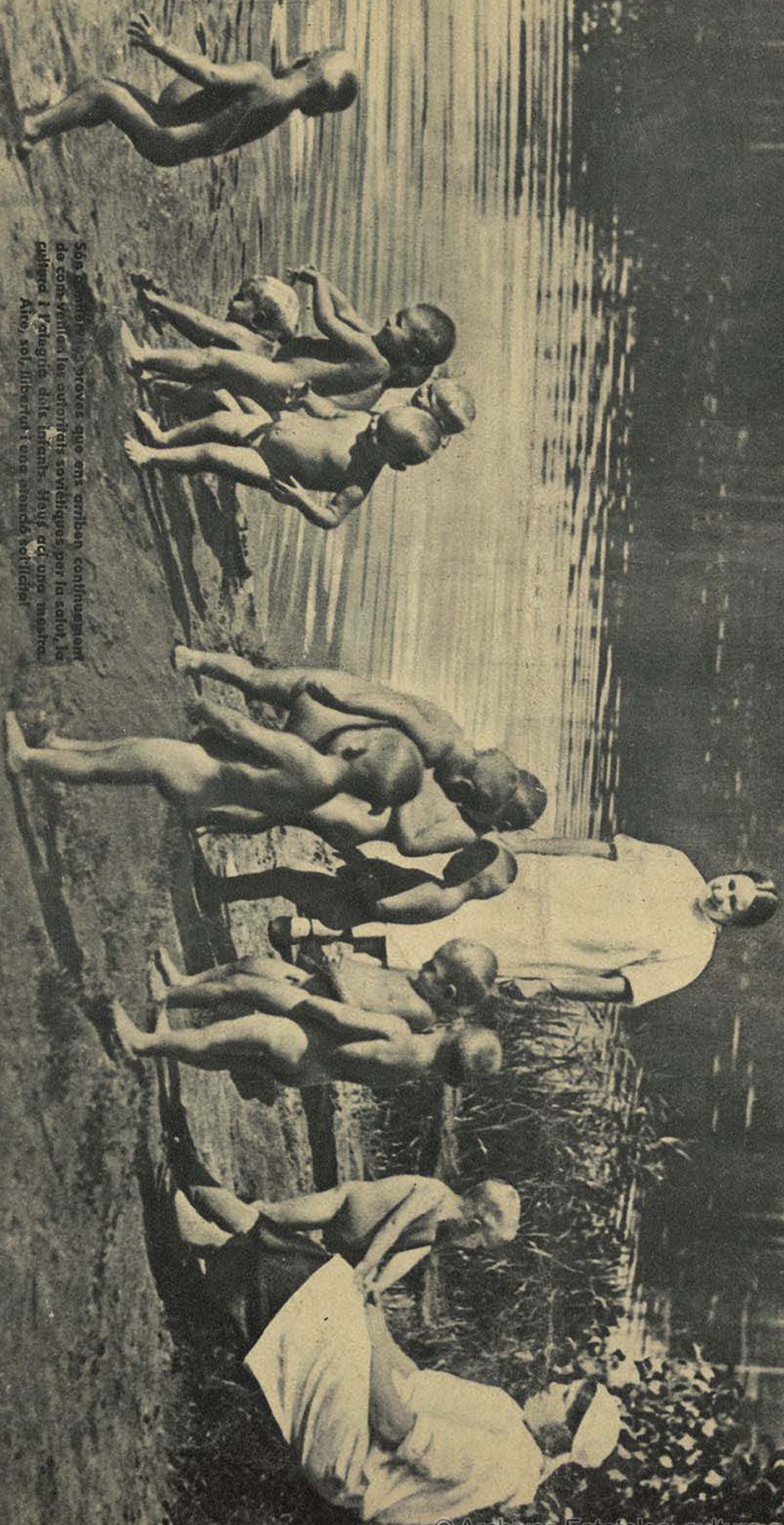
RECONSTRUCCIÓN, REPARACIÓN, RESTAURACIÓN. AGUJAS Y PIEZAS DE TODAS CLASES

Sección especial para liquidaciones de máquinas reconstruidas, garantizadas

ELS INFANTS A LA U. R. S. S.

AE
ARCHIVOS
ESTATALES

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

Són infants i proves que ens arriben continuament
de com-venien les autoritats soviètiques per la catòlica, la
cultura i l'alegria dels infants. Heu, aq, una mostra.
Aten, sol, llibertat i una estada satisfactòria!